7/772 -3-
340

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

SAYI : B.05.0.MAH.0.65.00.002/ 80826 17/11/1999
KONU : Yazılı Soru Önergesi

C.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : TBMM Başkanlığının 01.11.1999 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/772-2270/6022-2426 sayılı sayısı.

İlgi yazı ekinde alınan ve tarafımdan cevaplandırılması istenilen Bursa Milletvekili Sayın Ertuğrul YALÇINBAYIR'ın "Belediyelerde çalışan işçilerin alacağına" ilişkin yazılı soru önergesine cevap teşkil edecek bilgiler aşağıya çıkarılmıştır.

Bilindiği gibi, belediyeler; beldenin ve belde halkının yerel nitelikte ortak ve medeni ihtiyaçlarını kendi karar ve yürütme organlarıyla karşılayan ve özerkliği olan, bir başka deyişle kendine özgü gelirleri ve giderleri olan kamu tüzel kişilikleridir.

Belediyelerin temel gelirleri esas itibariyle; genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan paylar ile 2464 sayılı Kanun uyarınca sağlanan vergi, resim, harç ve katılma paylarından oluşmaktadır. Bunların dışında çok çeşitli gelirleri olmasına rağmen, miktar olarak ilk yıllardaki değerlerini yitirdiğinden belediye gelirleri içinde fazla yer tutmamaktadır.

Ancak, günümüzde 2464 sayılı ve 2380 Yasalar uyarınca belediyelere sağlanan gelirler de anlamını yitirmiş olup, bu idarelerimiz gelir yetersizliği sorunu ile karşı karşıya bulunmaktadırlar. Nitekim, bazı belediyelerimiz bütün gelirlerini çalıştırdığı personele ödemekte, bazıları ise personel giderlerini dahi karşılayamamaktadırlar.

Bütün bu sorunlar da gözönünde bulundurularak Bakanlığımızca "Mahalli İdareler Reformu" çerçevesinde hazırlanmakta olan "Mahalli İdarelerle İlgili Çeşitli Kanunlarda Değişiklikler Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" Tasarısı ile başta mahalli idarelerin gelirlerinin arttırılması ve bu idarelerinin güçlendirilmesi amaçlanmaktadır.

En kısa sürede Başbakanlığa sunulacak olan Tasarıda belediye gelirlerine ilişkin düzenlemeler aşağıdaki gibidir.

a) Genel bütçe vergi gelirlerinden belediyelere nüfus esasına göre dağıtılan % 6'lık payın, kademeli olarak % 10'a çıkarılması (Tüm belediyeler),

b) Büyükşehirlere benzer şekilde, illerde toplanan genel bütçe vergi hasılatının % 5'inin o ildeki belediyelere nüfuslarına göre dağıtılması (Büyükşehirler dışındaki belediyeler),

c) Kalkınmada öncelikli yöre belediyelerine genel bütçe payı (binde 5),

d) Resmi ve özel radyo ve televizyon reklamlarından elde edilecek gelirin % 1,5'i (Tüm belediyeler) (RTÜK aracılığıyla),

e) 900'lü hatlar, özel mesaj servisleri ve benzerlerinin Haberleşme Vergisi kapsamına alınması ve Haberleşme Vergisinin oranının % 1'den % 3'e çıkarılması (Tüm belediyeler),

f) Doğalgazın Elektrik ve Havagazı Tüketim Vergisi kapsamına alınması (Yeni) (Tüm belediyeler, büyükşehirlerde büyükşehir belediyeleri),

g) Belediye ve mücavir alan sınırları içinde satılan karayolu yolucu taşıma bilet ücretlerinden % 3 Bilet Satış Vergisi (Yeni) (Tüm belediyeler, büyükşehirlerde büyükşehir belediyesi),

h) Belediye ve mücavir alan sınırları içinde otel, motel ve benzeri yerlerden yatak ücretlerinin % 1'i oranında Konaklama Vergisi (yeni) (Tüm belediyeler, büyükşehirlerde ilçe veya alt kademe belediyeleri),

i) Hizmet karşılığı alınan ücretlerin belirlenmesinde maliyet ve verimliliğin esas alınması (Tüm belediyeler),

j) 1992 yılından bu yana artırılmayan ve bu nedenle de sembolik hale gelen çeşitli belediye harçlarının (İmar, işgal ve benzeri harçlar) tarifelerinin 100 kat artırılması ve enflasyona karşı korunması için her yıl Yeniden Değerleme Katsayısı oranında otomatik artırılması (Tüm belediyeler),

k) Büyükşehirlerde Yapı Sigorta Vergisinin tahsilatının büyükşehir belediyelerine bırakılması (İtfaiye hizmetleri büyükşehir belediyesinde olduğundan),

l) Belediye bütçelerinden bazı kurumlar için ayrılan yasal payların kaldırılması.

Tasarının yasallaşması ile belediyelerin mevcut gelirlerinin arttırılmasının yanı sıra, yeni gelir kaynakları da sağlanacak ve bu idarelerimiz gelir yönünden rahatlayacaktır.

Önergede yer alan, belediyelerin işçi alacaklarının boyutu hakkında kısa sürede bilgi derlenemeyeceğinden, bu hususdaki bilgiler valilikler aracılığıyla derlenerek sonraki tarihlerde ek bilgi olarak verilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Sadettin TANTAN
Bakan

DAĞITIM :
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa